27. కొడుకు

ఈ మూడు సంవత్సరాల్లోనూ సుబ్బారావు పూర్తిగా మారిపొయ్యాడు. ఆ బిళ్ళగోచీ పంచకట్టుకు బదులు గూడకట్టూ, జాకెట్‌లాటి బనీనుకుబదులు టెన్నిస్ కాలర్ షర్టూ, ముక్కానీ టెంకాయిలాగ పిలకకుబదులు సమ్మర్ క్రాపూ-మొత్తానికి అటు అరవకూ ఇటు ఆంధ్రుడికీ మధ్య సంధికూర్చేందుకల్లే ప్రదర్శించిన అవతారం గోపాలానికి ఆశ్చర్యమే కలిగించింది.

"ఓహో అన్నగారూ ! బహుకాల దర్శనం" అంటూ గోపాలం కూర్చున్న కుర్చీ పక్కన నిలబడ్డాడు సగానికి ఎగకట్టిన గూడకట్టుతో.

"ఏరా ! ఈ ఉద్యోగం ఎప్పటినుంచీ?"

ఈ మాటకు చిన్నబోకుండానే సుబ్బారావు సమాధానం చెప్పాడు: "ఏదోమరి.... బతుకుతెరువు చూసుకోవద్దూ? మీరందరూ గొప్ప చదువులు చదివి ఉద్యోగాలు చేస్తున్నారాయె. నాబోటి నిశానీదొరలకు యీ కాఫీహోటల్ సర్వింగ్‌కన్న ఇంకేమంత పెద్ద ఉద్యోగాలు దొరుకుతయ్?"

"బ్రాహ్మడివై పుట్టినందుకు ఇదే సులభ సాధ్యమంటావ్?"

దీనికి సమాధానం చెప్పకుండానే సుబ్బారావు, "ఏదో పని మీద వచ్చినట్టున్నావ్-ఎప్పుడొచ్చావ్?" అన్నాడు.

"మొన్ననే.....ఇది పొగాకుసీజన్ కాదట్రా?" మిగతా వాక్యాన్ని సుబ్బారావు ఊహించుకోగలిగాడు.

'ఒక డ్రింక్ తెచ్చిపెట్టు –"

సుబ్బారావు తెచ్చిన డ్రింకు తాగి, గోపాలం ఒక్కసారి ఆవలించాడు. మిట్ట మధ్యాహ్నం కాఫీహోటల్లో ఇంకెవ్వరూ లేరు.

"వదినావాళ్ళూ ఎక్కడున్నారు?"

ఈ ప్రశ్నకు గోపాలం నవ్వాడు, కాని ఆ నవ్వులోని అర్థం సుబ్బారావుకు స్ఫురించలేదు. "ప్రస్తుతం ఏ వదినా లేదు –"

"అదేమిటన్నయ్యా–ఇంకా పెళ్ళి చేసుకోనేలేదా?"

'లేదు' అన్నట్టు తలతిప్పి– "పోనీ నీకు పెళ్ళయిందా?" అన్నాను.

"నాకెవరు పిల్లనిస్తారు?" సుబ్బారావు తనకు వివాహం మీది కౌతుహలాన్ని ఒక విధంగా విప్పిచెప్పాడు.

గోపాలానికీ సుబ్బారావుకూ చాలాదూరపు బీరకాయపీచు బంధుత్వం. చిన్నప్పుడు సరిగ్గా చదువుకోక సుబ్బారావు ఒక శుంఠకింద తయారయ్యాడు. అవసరాన్నిపట్టి అప్పుడప్పుడు 'జేబుదొంగ'గా కూడా తరిఫీదవటంవల్ల బంధువర్గాల్లో ఎవ్వరూ వీణ్ని దగ్గరకు జేరనిచ్చేవారుకాదు. అల్లాటి యంబ్రహ్మకు ఎవ్వరూ పిల్లనివ్వరని గోపాలానికీ తెలుసు.

"సరే వస్తారా –తొందరగా పోస్టాఫీసుకు వెళ్ళాలి."

"కన్పిస్తూవుండు–"

గోపాలం తలవూపి బిల్లిచ్చి బయట పడ్డాడు.

2

చిటపటమని చినుకులు ప్రారంభమయేప్పటికి నడిబజారులో నిలబడ్డ గోపాలానికి ఎటుపొయ్యేందుకూ పాలుపోలా. ఇటూ అటూ కాపరాలుచేసే ఇళ్ళవటంతో అతని కాలు వెనకా ముందాడుతోంది.

"అన్నయ్యా!"

కేకవిని వెనక్కు తిరిగి చూశాడు. సుబ్బారావ్! వాడు అద్దెకుంటూన్న ఇల్లుకాబోలు!

సుబ్బారావుతో ఇంట్లో ప్రవేశించి, సుబ్బారావు చూపిన మంచం మీద కూలబడ్డాడు.

"మంచినీళ్ళు కావాలా?"

గోపాలం తల తిప్పాడు.

"సుందూ! కాసిని మంచినీళ్లు తీసుకురా..."

ఒక నిమిషం గడిచాక పద్ధెనిమిదేళ్ళ సుందరి ఒకతె మంచినీళ్ళ గ్లాసుతో ప్రత్యక్షమైంది. అవయవ సౌష్ఠవంతో కూడిన ఆమె యవ్వనం గోపాలాన్ని బాగా ఆకర్షించింది. అమాయకంగా చూసే ఆమె చూపులు గోపాలాన్ని చకితుణ్ని చేసినయ్.

"మా అన్నయ్య!" అమాయకంగా గోపాలాన్ని చూస్తూన్న ఆమెతో సుబ్బారావు అన్నాడు.

ఆమె మాట్లాడకుండా ఇంకా గోపాలాన్నే చూస్తూ నిలబడ్డది. మంచినీళ్లు తాగుతున్న గోపాలానికి ఆమె పరపురుషుణ్ని ఇంత విమర్శనాపూర్వకంగా చూస్తుందేమిటా అనిపించింది. ఆమె చూపుల్లోని అమాయకత్వంలో ఒక విధమైన అయోమయంకూడా అతనికి స్ఫురించింది. ఈమె ఎవరో తెలుసుకుందామనే కుతూహలమున్నా ఆమె సమక్షంలో సుబ్బారావును అడిగితే బాగుండదని ఊరుకున్నాడు. తనకింకా వివాహం కాలేదని సుబ్బారావే తనతో ఆ కిందటి రోజునే చెప్పాడు!

ఆ అకాలవర్షం ఐదు నిమిషాల్లోనే ఆగిపోయింది. గోపాలానికి ఇంకా కాసేపు వర్షం కురిస్తే ఆమెను చూస్తూ కూర్చోవచ్చునిపించింది. కాని ఇంత అసందర్భంగా, నిష్కారణంగా ఆమె తనను ఇంత గాఢంగా ఎందుకు ఆకర్షించిందో గోపాలానికే తెలియలేదు!

సుబ్బారావు గోపాలాన్ని రోడ్డుమీదికి సాగనంపి అన్నాడు: "అన్నయ్యా! నీతో ఒక సంగతి మాట్లాడాలి, రాత్రి గదికి రమ్మంటావా?"

"ఏమన్నా రహస్యమా?" సుబ్బారావు తలవూపాడు.

"సరే రా..... ఐదో క్రాసురోడ్డులో ప్లీడరు రాంమూర్తి మేడ మీద."

"ఉంటావుగా?"

"ఉండక?" గోపాలం నవ్వుతూ నడక సాగించాడు. వీడు తనతో మాట్లాడే పరమరహస్యం యేమిటా అని ఆలోచించి బహుశా ఏదైనా సహాయాన్ని అర్థిస్తాడేమోనని గోపాలం ఊహించుకున్నాడు.

3

చల్లగాలి పీలుస్తూ కళ్ళుమూసుకు పడుకున్న గోపాలం- అడుగుల చప్పుడు విని ఉలిక్కిపడ్డాడు. సుబ్బారావును గదికి రమ్మన్న సంగతే అతను మరిచిపొయ్యాడు.

గది అంతా పరికించి చూసి పక్కనేవున్న క్యాంపుకాటు మీద కూలబడుతూ, "అద్దెంతా?" అని అడిగాడు సుబ్బారావు.

"ఐదు-"

ఐదు నిమిషాలు నిశ్శబ్దంతో గడిచాయి. సుబ్బారావు మాత్రం.....పద్యం సగంలో ముందుపాదం రాక రంగస్థలం మీద అవస్థపడే నటుడిలాగ, ఏదో చెప్పబోయి ఆగుతున్నట్టున్నాడు.

"ఏమిట్రా ఆ రహస్యం?" సుబ్బారావు అవస్థ చూసి గోపాలమే కదిపాడు. సుబ్బారావు రెండు గుటకలు మింగి మంచాన్ని గోపాలం దగ్గరకు లాక్కొని, "ఒక్క సహాయం చెయ్యాలన్నయ్యా!" అన్నాడు.

ఏదో డబ్బుకు పేచీ పారేస్తున్నాడని గోపాలం అనుకొని, "ఏమిటది?" అన్నాడు.

"మనం ఒకర్నొకరం చూసుకొని మూడేళ్ళయింది. నా జీవితంలో జరిగిన మార్పులు నీకు తెలియవనుకొంటాను."

నిజానికి వీడి జీవితచరిత్ర ఎవరిక్కావాలి?

'తెలియదు' అన్నట్టు గోపాలం తల తిప్పాడు.

సుబ్బారావు తడబడుతున్న మాటల్తో, "నాకు పెళ్ళి కాకపోయినా....." అని కొంచెం ఆగి సిగ్గుపడుతూ "ఒక అమ్మాయిని తీసుకొచ్చాను –" అన్నాడు. గోపాలం నవ్వి 'తరువాత చెప్పు' అన్నట్టు చూశాడు.

"మధ్యాహ్నం నువ్వు చూశావే – ఆ పిల్లే !" గోపాలాన్ని పీక్కు తింటూన్న అనుమానం కాస్తా తీరింది. ఆమె వీడి పెళ్ళాం కాదన్న విషయం దృఢపడ్డది.

దాన్ని తీసుకొచ్చి ఆర్నెల్లవుతుంది. అంతకుపూర్వం కాలాన్ని ఎల్లా గడిపినా – ఆమె నా చేతుల్లో పడ్డప్పటినుంచీ యీ కాఫీహోటల్ ఉద్యోగం నాకు తప్పనిసరయింది. ఇప్పుడు నా కొక సంబంధం కూడా దృఢపడ్డది. పెళ్ళి చేసుకొని దూరాన వుందామనిపిస్తోంది. ఇప్పుడు దాన్ని విడిచెయ్యాలనుకుంటున్నా..... అసలు అది నాబోటివాళ్ళ చేతుల్లో పడాల్సింది కాదన్నయ్యా! ఈ సంగతి దాంతో చెప్తే ఏడుస్తోంది, ఇప్పుడు నా గతేమంటుంది. దానికి ఏదైనా మార్గం చూపి నేను మా ఊరు వెళ్ళిపోవాలనుకుంటున్నా...."

సుబ్బారావు ఉపన్యాస ధోరణి గోపాలానికి అర్థమవకపోలేదు. వాడు తన మనస్సును విప్పి చెప్పేందుకు జంకుతున్నాడు. ఇదా వీడి కుంభకోణ రహస్యం? వీడి శార్థంలాగుంది! చిన్నతనంలో వాడికి తన దగ్గరుండే చనువు వల్లనే ఇంతవరకూ చెప్పగలిగాడు.

కాని గోపాలం మళ్ళీ ఆలోచించాడు. తను లోకం దృష్టిలో ముదురు బ్రహ్మచారయినా, స్త్రీస్పర్శ లేనివాడుమాత్రం కాదు. విశేషించి ఆమె తనను ఆకర్షించింది. గోపాలానికి ఆమెపైన కవులు వర్ణించే 'ప్రేమ' లేదు కాని, వాంఛ మాత్రం వుంది.

మనస్సును జయించలేని సామాన్య మానవుడు తను కోరిందీ, వెదకీ వేసారేదీ కాళ్ళదగ్గరకు వచ్చినప్పుడు కాలతన్నుకోలేడు. ఐనా గోపాలం గంభీరంగా "ఆమె దీనికి ఒప్పుకుందా?" అని అడిగాడు.

బితుకుబితుకుమంటూన్న సుబ్బారావు గుండెకు కొంత ధైర్యం చిక్కింది. అన్నాడు: "ఈ సమయంలో ఒప్పుకోక ఏం చేస్తుంది? ఎల్లాగైనా ఆమెను వొదిలించుకుపోతే - తరువాత ఆమె జీవితం ఎలా మారినా మన బాధ్యత తీరుతుందిగా !" ఆగి 'ఏమంటావ్?' అన్నట్టు చూశాడు.

సుబ్బారావులాటి అధములు అమాయక స్త్రీల జీవితాల్ని పాడుచెయ్యగలగటం లోకాని కిది మొదటిసారి మాత్రం కాదు. కాని జీవితమధ్యంలో దిగనాడటంకన్నా- పరపురుషుణ్ణన్నా వెదికి జీవితాన్ని నిలబెట్టటానికి ప్రయత్నించటానికి మాత్రం గోపాలం దృష్టిలో సుబ్బారావే ప్రథముడు.

సమాధానం రాకపోవటం చూసి సుబ్బారావు తగ్గు స్థాయిలో అడిగాడు. "ఏం అన్నయ్యా?"

'ఎబ్బే-నేను అటువంటివాణ్ణి కాదు. త్వరగా ఇక్కణ్ణుంచి తోకముడు' అనేందుకు గోపాలం కోర్కె అడ్డగిస్తోంది. త్వరగా లొంగిపొయ్యేందుకు అతని ఆత్మాభిమానం అడ్డుపడుతోంది. ఏమైనా కోర్కె జయించగలిగి, గోపాలం చేత తల వూగించింది.

"రాత్రికి వెళ్దాం -" లేని అలుసును తీసుకొని మాట్లాడటంలో సుబ్బారావుకు మించిన చెయ్యిలేదు. గోపాలానికి తెలిసినప్పటినుంచీ సుబ్బారావు తత్వమే అది.

"ఊఁ" అన్నాడు వినపడీ వినపడకుండా. సుబ్బారావు మాట్లాడకుండా మేడ మెట్లుదిగి వెళ్ళిపొయ్యాడు.

తనకోర్కె ఇంత సులభంగా తీరేసమయం వుంటుందని అనుకోలేదు. ఈ నూతన వాతావరణం తనను ఎలా ఆవరించి అధీనం చేసుకో గలిగిందోనని గోపాలం ఆలోచించసాగాడు.

4

"సిగ్గుపడుతున్నావా?"

ఆమె 'లేదు' అన్నట్టు తలతిప్పింది.

"కొంచెం మంచినీళ్ళిస్తావా?"

ఆమె ఇచ్చిన గ్లాసులోని మంచినీళ్ళను సగంతాగి, గ్లాసు కిందపెట్టాడు. మిగతా నీళ్ళను ఆమె తాగింది.

ఆమె తను అనుకున్నంత అమాయకురాలు కాదనీ, కొద్ది రసికురాలేననీ గోపాలం గ్రహించాడు. అసలు రసికత్వం లేకపోతేనే యీ సుబ్బారావుతో లేచివచ్చిందా అని అతని అనుమానం.

ఆకులూ వక్కలూ వున్న పింగాణిప్లేటును పట్టుకొని ఆమె గోపాలానికి ఎదురుగా నిలబడ్డది.

"వేసుకోమంటావా?" అన్నాడు గోపాలం.

"ఊఁ"

ఆమె సున్నంరాసి ఇచ్చే ఆకుల్ని నములుతూ గోపాలం అడిగాడు. "నీ పేరేమిటో చెప్పావ్ కాదు–"

"మీకు తెలియనట్టు –"

"మరిచిపొయ్యాను."

"ఇంత మరుపైతే పొగాకు వర్తకం ఎట్లా చేస్తున్నారో?"

గోపాలం తనలో తను నవ్వుకున్నాడు.

"చెప్తే నోటిముత్యాలేమైనా రాలిపోతయ్యా?"

"చెప్పటానికేం? మళ్ళీ రేపటికే మరిచిపోతారు."

"ఈసారి మరిచిపోనుగా –"

"మరిచిపోతే?"

"కాగితంమీద రాసుకుంటా."

"సుందరి" అని ఆమె ప్లేటును అవతలవుంచి, ఒక తెల్లకాగితం ముక్కను అందించింది.

"ఇదెందుకూ?"

"పేరు రాసుకుంటానన్నారు కదూ?"

గోపాలం నవ్వుకొని 'సుందరి' అని కాగితంమీద రాసి జేబులో పెట్టుకొని ఆమెవైపు చూశాడు. ఆమె కూడా నవ్వుతోంది తనుచేసిన కొంటెపనికి !

అందాన్ని చిందుతూన్న చందమామ మధురతరమందహాసంతో పరుగులెత్తుతూ కిటికీలోంచి తొంగిచూసి ప్రసరింపజేసే వెన్నెల ఆ తెల్లని పక్కలో ఐక్యమౌతోంది. పదకొండు గంటల బండి వెళ్తూ వెళ్తూ బొంగురు గొంతుకతో వేసినకూత మాత్రం విన్పిస్తోంది.

కిలకిలా నవ్వే చంద్రుణ్ణి చూసి ఆమెకూడా నవ్వింది. ఆ నవ్వు అర్థం తెలిసిన గోపాలం ఆమెను దగ్గరగా లాగుకొని ముద్దుపెట్టుకున్నాడు.

"ఈపని మధ్యాహ్నమే చెయ్యలేకపొయ్యారా?"

"నువ్వు ఇంత మంచిదానివని తెలిస్తే చేసేవాణ్ని-"

ఆ రాత్రి మిగిలిన భాగంలో అధిక కాలాన్ని గోపాలం ఆమెతోనే గడిపి, తెల్లవారుజామున మాత్రం నిద్రపొయ్యాడు.

5

ఉదయాన ఆమె కాఫీతో హాజరైంది. గోపాలం తనకింత మర్యాద ఎందుకోననుకున్నాడు. కాఫీ తాగుతున్న గోపాలంతో ఆమె అంది, "మీ రిప్పుడు హోటల్‌లో భోంచేస్తున్నారా?"

"ఔను."

"ఇవ్వాళ్నుంచి ఇక్కడికే రండి....."

"వొండిపెడతావా?"

"పోనీ వొండకుండానే పెడతానులెండి !" మృదువైన ఆమెహస్తాన్ని నొక్కుతూ, ఆమెను లోలోపల మెచ్చుకున్నాడు.

"ఎప్పుడు వస్తారు?" అంది ఆమె.

"పదకొండింటికి....."

"అందాకా భోంచెయ్యను."

"సుబ్బారావుకూడా వస్తాడా?"

ఆమె కొంచెం సిగ్గుపడి "ఆయనింక ఇక్కడకు రారనుకొంటాను" అంది.

"ఎందుకనీ?"

"ఇద్దరమూ పోట్లాడుకున్నాం."

"మరి మాట్లాడుకుంటున్నారుగా -"

"మాట్లాటకూ పోట్లాటకూ సంబంధంలేదు."

గోపాలం తలుపుతీసి ఐదురూపాయల నోటును ఆమెకు ఇస్తూ "ఇంటి ఖర్చుకు వాడుకో" అన్నాడు.

"ఇప్పుడు అవసరం లేదులెండి."

"ఉంచుకో -" అని నోటును ఆమె జాకెట్టులోకి నెట్టి కొంటెగా నవ్వుతూ రోడ్డెక్కాడు.

మూడు రోజులు గడిచేప్పటికి అనుకోని మార్పులు చాలా జరిగాయ్. సుందరి బలవంతం మీద గోపాలం తన సామానంతా ఆమె ఇంట్లోకే జేర్చాడు.

ఇన్నాళ్లూ మెల్లిమెల్లిగా సాగేనీడలు ఇప్పుడు వడివడిగా జరుగుతున్నయ్. మెల్లిగా కదిలే తన చేతిగడియారపు ముళ్ళను చూసుకుంటూ కూర్చోవటం పనికాదు తనకిప్పుడు. ఆమెతో సరససల్లాపాలాడుతూంటే సూర్యచంద్రుల గమనవేగం కూడా సరిగ్గా తెలిసేది కాదు. ఆమె భార్యత్వం ఇలా వుంటుందనీ, అదర్శసంసారసరళి ఇదనీ 'ప్రాక్టికల్'గా చూపుతున్నట్టు తోస్తోంది.

"మీరెప్పుడూ నా దగ్గరే కూర్చుంటే మీ వ్యాపారం ఏమౌతుందీ?" అని అడిగింది ఒకనాడు.

"మాదంత పెద్దవ్యాపారం కాదులే." ఆమెకు అనుమానం తీరినట్టు లేదు.

"నేను మీ పనులకు అభ్యంతరమన్నమాట......"

"లేదులే!"

ఆమె ఇంకేమీ మాట్లాడలేదు.

అన్నం వుడికిందో లేదో తెలుసుకునేందుకు ఒక్క మెతుకు పట్టుకు చూస్తే చాలు. అలాగే ఈ వారం రోజుల్లో సుందరి తత్వం గోపాలానికి పూర్తిగా అర్థమైంది. ఆమె తన మాటకు ఎదురు చెప్పదు సరికదా, ఎప్పుడూ తన తృప్తి కోసమే ప్రయత్నిస్తుంది. వైవాహికజీవితపు విలువను తెలుసుకోలేక పారిపోయి వచ్చిన – సుందరిలాటి అభాగ్య స్త్రీలందరి మీదా గోపాలానికి యీనాడు మొట్టమొదటిసారి సానుభూతి కలిగింది. బహుశా ఆమె యవ్వనరక్తపు పొంగుకు పడ్డ శిక్ష కాబోలు ఇది !

గోపాలం జీవితంలో నూతన రవిరశ్మి ప్రసరిస్తోంది. ఇల్లు వదలి దూరానవున్నా– అతని ప్రాణానికి ఎంతో హాయిగా వుంది. పొగాకు ధర ఇంకా ఎక్కువౌతుందనే ఆశ గోపాలంలో పనిచేసింది. ఇంతవరకూ ఆ ఛాయలేమీ కన్పించలేదు, కాని ఇంకా రెండు వారాలపాటు చూద్దామనే ఆశ అతన్ని వీడలేదు.

6

ఆ సాయంత్రం ఎలా ఇల్లు జేరాడో గోపాలానికే తెలియదు. తలనొప్పి దంచేస్తోంది. కీళ్ళన్నీ పట్టుకుపొయ్యాయ్. చలికూడా ఆవరించింది. కన్పించే వస్తువులన్నీ గిరగిరా తిరిగిపోతున్నాయ్. మళ్ళీ చలిజర్వం కమ్ముకుందనుకున్నాడు.

గోపాలాన్ని చూసి సుందరి అంది "ఇవ్వాళ మీముఖం వాడినట్టుగా వుంది –"

మంచం మీద కూలబడుతూ వణుకుతూన్న కంఠంతో గోపాలం అన్నాడు. "ముందు నా బెడ్డింగులోవున్న శాలువ తీసికప్పు–"

ఆమె కప్పి అతన్ని ఆనుకొని కూర్చుంది. అతని శరీరం చాలా వేడిగా ఉంది..

ఆమె కొంచెం భయంతోనే అంది. "ఒళ్ళు వేడిగాకూడా వుంది."

చలికి ముడుచుకుంటూ అతను అన్నాడు: "జ్వరం వచ్చింది."

"డాక్టర్‌కోసం కబురుచెయ్యమంటారా?"

"ఇక్కడ ఎవరున్నారు?"

"పక్క ఇంట్లో పనిచేసే నౌకరున్నాడు."

"ఫరవాలేదు –ఇది చలిజ్వరం– వీలైతే నేను రాసిఇచ్చిన మాత్రలు తెప్పించు–"

ఆమె తలవూపింది.

గోపాలానికి ఇది చాలా సామాన్య విషయం. అతని జ్వరానికి మందు అతనికే తెలుసు. గోపాలం రాసి ఇచ్చిన కాగితం తీసుకువెళ్లి నౌకరు మందు తెచ్చాడు. ఒక మాత్రమింగి కాసిని మంచినీళ్ళు తాగి గోపాలం పడుకున్నాడు.

ఒక గంట గడిచాక తనను కనిపెట్టుకు కూర్చున్న సుందరితో అతను, "నువ్వు భోంచెయ్యి –" అన్నాడు.

"నాకు ఆకలి కావటంలేదు."

"అదేం?"

"నాకు భయమేస్తోంది––"

గోపాలానికి జాలి కలిగింది. ఒకరి బాధను చూసి వేరొకరు అందులోనూ చెప్పుకోదగ్గ సంబంధంలేని సుందరిలాటి వ్యక్తి ఎందుకు సానుభూతి చూపాలో, చూపాల్సిన ఆగత్యం యేమిటో అతనికి బోధపడలేదు. సుందరి తనను సౌఖ్యపెట్టేందుకు శతవిధాల ప్రయత్నిస్తూన్నట్టు మాత్రం అతనికి ఇదివరకే తెలుసు. "నాకేం ఫరవాలేదు. నువ్వు భోం చేసిరా" అన్నాడు.

ఆమె కదలకుండా తనవైపుజాలిగా, బాధగా చూసింది. గోపాలానికి ఆ బాధలోనే ఒక విధమైన ఆనందం స్ఫురించింది.

ఆమె గడ్డంపట్టుకొని గోపాలం అన్నాడు: "నాకిది మామూలుగా వచ్చే జ్వరమే, నువ్వు భోంచేసిరా, సుందూ! బతిమాలుతూన్నాగా!"

ఆమె మాట్లాడకుండా లేచివెళ్ళింది. గోపాలం దీర్ఘంగా ఆమెను గూర్చి ఆలోచిస్తూ కళ్ళు మూసుకున్నాడు. మరి రెండు నిమిషాల్లో ఆమె తిరిగి వచ్చింది.

"భోంచేశావా?"

"ఆఁ"

"అబద్ధం!"

"కావలిస్తే చెయ్యి వాసన చూడండి" ఆమె చెయ్యి వాసన చూశాక గోపాలం అనుమానం తీరింది.

"ఇంత త్వరగా ఎలా భోంచేశావు?"

"నాకు అన్నం సయించలేదు."

గోపాలం నిట్టూర్చాడు. నలిగివున్న ఆమె జీవితాన్ని కూడా లెక్క చెయ్యకుండా తన మీద ఇంత జాలిచూపటం దేనికో?

గోపాలం పక్కలో కూర్చొని సున్నితంగా అతని ఫాలభాగాన్ని తాకుతూ ఆమె "నిద్రవస్తోందా?" అని అడిగింది. ఆమె మృదుహస్తాల రాపిడిలో గోపాలానికి సగం తలనొప్పి తగ్గినట్టుగా వుంది. ఆమె సమక్షంలో ఆ బాధకాదు– అంతకు రెండంతలైనా సులభంగా అనుభవించొచ్చని అతను తలిచాడు.

"నిన్ను చూస్తుంటే నాకు నిద్రకూడా రాదు."

"ఐతే నేను వంటింట్లో పడుకుంటా."

"ఒద్దు – ఇక్కడే పడుకో."

"అబ్బ ! చెప్పినమాట విందురూ!"

"కాదులే."

ఆమె చాప వేసుకొని అతని పాదాల దగ్గరగా కూర్చుంది. ఆమె ప్రవర్తనకూ మాటల ధోరణికీ అతనికి నూతనోత్సాహం చేకూరినట్టుగా వుంది.

"ఆ కోటుజేబులో సిగరెట్టివ్వు."

"సిగరెట్టా? జ్వరంతో సిగరెట్లేమిటి?"

గోపాలం మొండిధైర్యానికి ఆమె కొంచెం ఆశ్చర్యపడ్డది.

"కావాలని వుంది."

"నామాట వినరూ?" అని ఆమె బతిమాలింది. గోపాలం 'సరేలే' అన్నట్టు ఊరుకొన్నాడు.

"ఆకలవుతోందా?"

"ఊఁ"

"కాఫీ కాచి ఇస్తాను."

తనకోసం పనికట్టుకొని కాఫీ కాచింది. ధనంతో కొనుక్కోలేనివి ఎన్నింటినో ఆమె చేకూరుస్తోంది. ఆమె చేతిపైన తయారైన కాఫీ తాగాక, అతని సగంజ్వరమూ, సగం బాధా మాయమయ్యాయ్. ఒక విధమైన సంతోషంతో కన్నుమూశాడు. ఎప్పుడు నిద్రపట్టిందో తెలియదు. ఆమె చాపమీదనే పడుకొని నిద్రపట్టక అటూఇటూ దొర్లనారంభించింది.

అర్ధరాత్రివేళ కలతనిద్రలో ఎంతో బాధను సూచించే కంఠంతో "అమ్మా!" అని అరిచాడు గోపాలం. ఆమె త్రుళ్ళిపడి "ఏమండీ" అంది. అతను ఆమె ముంగురుల్ని సర్దుతూ అన్నాడు "రేపు మా యింటికి వెళ్ళిపోతా?" అతనికి కళ్ళనీళ్ళు తిరిగాయ్. తన ఆత్మబంధువుల సమక్షాన్ని కోరింది - అతని హృదయం.

"ఎందుకు-బాధపడుతున్నారా?"

"లేదు - సుందరీ! నువ్వు నాతో అవస్థపడలేవులే!"

"అలాటి అనుమానాలేవీ పెట్టుకోవద్దు."

కాస్త ఆగి మళ్ళీ అంది. "కాళ్ళు పిసగమంటారా?"

ఏ భార్య తన భర్తను ఇంత సంతోషపెడుతోంది? తను కనివిని ఎరుగని విషయం ఇది! ఏం సంబంధం వుందని ఆమె తనకు ఇంత ఆదరణను ప్రదర్శిస్తోంది? సుందరిలాటి మృదుహృదయ స్త్రీలు లోకంలో ఉన్నారని గోపాలం యీ క్షణంలో మొట్టమొదటిసారి తెలుసుకున్నాడు.

గోపాలం మౌనాన్ని అంగీకారంగా తీసుకొని ఆమె అతని కాళ్ళు పిసగ నారంభించింది.

"ఒద్దులే- సుందూ!"

"సిగ్గుపడుతున్నారు, ఫరవాలేదు."

అతనేమీ మాట్లాడలేదు. అబ్బ! ఎంత హాయిగా వుంది! ఇంత అందాన్నీ, ఇంత సౌకుమార్యతనూ సుందరిలాంటి పతిత స్త్రీలలో సృష్టించిన భగవంతుడు నిజంగా దూషనార్హుడే. లోకం ఆమెలోని మంచిగుణాల్ని లెక్కచెయ్యదు. 'లేచివచ్చిన రంకులాడి' అంటుంది. ఆమె వ్యక్తిత్వానికున్న విలువను గోపాలం తను ఇంకే ధనంతోనూ కొనలేడు! ఆమెనుగూర్చి ఇంకేమేమో ఆలోచిస్తూ గోపాలం మరొకసారి నిద్రాదేవి కౌగిట్లోకి పారవశ్యతను చవిచూసేందుకు పరుగెత్తాడు.

7

నాలుగు రోజుల్లో జ్వరం జారింది. ఈ నాలుగు రోజులూ సుందరి తనకు యీలోకంలో మరెవ్వరూ లేనట్టూ, గోపాలం ఒక్కడే దిక్కన్నట్టూ అతని సేవతోనే గడిపింది... అతని అవయవాలన్నీ మళ్ళీ స్వాధీనంలోకి వచ్చాయ్. ఎక్కడలేని ఆకలీ పుట్టుకొచ్చింది.

"సుందూ! ఇవ్వాళ పత్యం!"

"జ్వరం పోయిందా?"

"చూడు" ఆమె శరీరాన్నితాకి చూసింది. మామూలుగానే వుంది.

"ఏం?" అన్నాడు గోపాలం సుందరివైపు చూస్తూ.

"జ్వరం లేదు కాని ఐనా సాయంత్రందాకా చూద్దాం."

"ఈ ఆకలికి నేను ఆగలేను. నా కిప్పుడు పత్యం కావాల్సిందే!" అని గోపాలం ఖచ్చితంగా చెప్పాడు.

"మీకంత తొందరెందుకూ?"

"నా స్థితిలో నువ్వుంటే తెలిసేది" గోపాలం నవ్వాడు, ఆమెకూడా నవ్వింది. "అన్నం వండు" అన్నాడు తనకున్న తొందర్నంతటినీ పొందుపరుస్తూ.

"తిని నిద్రపోతారా?"

"ఉహు."

గోపాలం ఆమెతో ఏమేమో మాట్లాడుతూనే ఆమెచేసే వంటవైపు ఆతృతతో చూడసాగాడు

"అయింది, రండి."

గోపాలానికి పోయిన ప్రాణి లేచొచ్చినట్టుగా వుంది. కాళ్ళు కడుక్కొనివచ్చి అన్నంముందు కూచున్నాడు. సరిగా సయించకపోయినా ఏదో నాలుగు మెతుకులు నంజి పక్కమీద వాలాడు.

ఆమెకూడా భోంచేసి గిన్నెలు దొడ్లోపడేసి వొచ్చింది. అతను కళ్ళు మూసుకొని పడుకోవటంచూసి, "అదుగో నిద్రపోతున్నారు. జ్వరం తలకెక్కుతుంది" అంది.

"లేదు. ఊరకనే కళ్ళుమూసుకున్నా."

"నిద్ర మనకు చెప్పివస్తుందాయేం– లేచి కూర్చోండి."

గోపాలం లేచి కూర్చొని, కాస్త ఆగి అన్నాడు, "కాస్త పని వుంది. బజారు వెళ్ళిరానా?"

"ఇప్పుడేగా పత్యం తీసుకొంది! అప్పుడే బజారెందుకు? ఒద్దు."

పొగాకు మార్కెట్ ఎలావుందో తెలుసుకోవాలని గోపాలానికి కుతూహలంగా వుంది. ఈపాటికి ఇతర వర్తకులందరూ తమ సరుకును పూర్తిగా అమ్మేసి వుంటారు. ఈ సంవత్సరం తన ఒక్కడి సరుకే మిగిలింది. జ్వరం తన వ్యాపారాన్ని కొంతవరకూ నిరుత్సాహపరిచినా, నష్టం వస్తుందని మాత్రం భయపడక్కర్లేదు.

అతను మాట్లాడకుండా పక్క మీద వాలగానే ఆమె అందుకుంది, "మళ్ళీ నిద్రపోతారు–"

"ఊరకనే పడుకున్నా..."

"అసలు పడుకోవద్దు."

"మరేం చెయ్యమంటావ్?"

ఆమె సమాధానానికి కొంచెం ఆలోచించి, చూరులోంచి పాతపేక నొకదాన్ని తీసి దుమ్ము దులిపింది. ఆ డొక్క ముక్కల్ని చూసిన గోపాలానికి నవ్వు ఆగలేదు. కాని అతని నవ్వు ఆమెను ఏమాత్రమూ నిరుత్సాహపరచలేదు.

"పేకాడుదాం.."

"నీకు పేకాటకూడా వచ్చా?"

"ఏదో కొంచెం" అని చప్పరించింది.

ఇద్దరూ పేకాటకు ఉపక్రమించారు. కాని గోపాలం మనస్సంతా మార్కెటులోనే పచార్లు చేయసాగింది. అతనికి దురాశలేదు. వీలైనంత త్వరలో ఏ కొద్దిలాభానికైనా అమ్మెయ్యాలనుకున్నాడు.

సాయింత్రం నాలుగుగంటల దాకా పేకాట కాలక్షేపం జరిగింది. గోపాలానికి సంపూర్ణ ఆరోగ్యం చేకూరినట్టుంది.

"ఒక్కసారి బజారు వెళ్ళివస్తా– సుందూ!" లేచి నిలబడ్డాడు.

"మీకంత తొందరెందుకు? రేపు పొద్దున వెళ్లవచ్చు."

"జట్కాలో వెళ్లి అరగంటలో తిరిగివస్తా–"

"నేను పోనీను–" ఆమె తన రెండు చేతుల్నీ అడ్డంగాజాచింది. ఆమెను చూసి గోపాలం జాలిగా నవ్వాడు.

మాట్లాడకుండా మంచంమీద కూలబడ్డ అతనితో "కోపంవచ్చిందా?" అంది.

"లేదు" అన్నాడు, ఆమె తల నిమురుతూ.

8

తలవని తలంపుగా పొగాకు ధర అమితంగా పెరిగింది. ఒక విధంగా చూస్తే గోపాలానికి యీ జ్వరం రావటం లాభదాయకమే అయింది. ఇంతకుపూర్వమే తను సరుకు అమ్ముకున్నట్టయితే అతనికి అందరితోపాటే స్వల్పలాభం వచ్చి ఉండేది!

సరుకు అమ్మి- ఇంటికొచ్చి కూనిరాగాలు ప్రారంభించాడు.

"ఇవ్వాళ చాలా కులాసాగా ఉన్నారు" అంది ఆమె. కాని అతను పరిచయంలేని సంగీతంలోనే నిమగ్నుడయ్యాడు.

"నాతో మాట్లాడరూ?"

"ఏమిటీ?"

"ఇవ్వాళ ఇంత సంతోషానికి కారణం?"

"రింగురంగడు!" అన్నాడు రూపాయి మోగించినట్టు- వేళ్లను ఆడిస్తూ. నవ్వి ఊరుకుంది.

ఆ సాయింత్రమే గోపాలాన్ని వెతుక్కుంటూ నురుగులు కక్కుతూ వచ్చి పడ్డది టెలిగ్రాం- తన తండ్రి మరణశయ్యమీద వున్నాడు. తను వచ్చికూడా రెండు నెల్లయింది. పనికూడా పూర్తయింది. ఇంక ఇక్కడ ఉండటం అనవసరం. ఇంటి దగ్గర తను ఇప్పుడు అత్యవసరం. ఈ సంగతి సుందరితో చెప్పాడు, ఆమె మాట్లాడకుండా జాలిగా చూసింది.

కొన్ని క్షణాలు నిశ్శబ్దతలోనే గడిచిపొయ్యాయ్. ఆమె అతని పాదాలదగ్గిర కూర్చొని మెల్లిగా అంది: "మళ్ళీ ఎప్పుడొస్తారు?"

"ఏమో! చెప్పలేను సుందూ! ఒక విధంగా ఇది చివరి కలయికే ననుకోవాలి..."

మాట్లాడేందుకు ఆమెలోని ఏ శక్తీ సహాయం చెయ్యలేదు.

"విచారపడుతున్నావా- సుందూ?"

ఆమె మాట్లాడే శక్తిని కూర్చుకుంటూ అంది; "లేదు."

ఆమె అబద్ధమాడినా... ఆమె కళ్ళు నీరుకార్చటం ఆపలేదు. తల వొంచుకొని ఏడ్చింది... గోపాలానిక్కూడా యీ వియోగం చాలా బాధాకరంగానే వుంది.

ఆమె సుబ్బారావును నమ్మి తన జీవితాన్ని ధ్వంసం చేసుకున్నందుకు ఆత్మ ఘోషించింది. ఇంత కృత్రిమ వాతావరణంలోనూ ఆమె తనకు చేసిన సపర్య జీవితంలో మరువరానిది. ఈ రెండునెల్లనుంచీ ఆమె తనను దమ్మిడీ కూడా, అడగకుండా కాపరాన్ని ఎలా నడుపుతోందో?

"సుందూ! ఏం కావాలో చెప్పు... ఏదైనాసరే ఇచ్చి వెళ్తాను..."

సుందరి సంతోషంతో చూసింది.

"ఏదైనాసరే ఇస్తాను" అన్నాడు మళ్లీ.

"నాకు..." అని ఆగింది.

"చెప్పు సుందూ! ఫరవాలేదు..." చనువుగా ఆమె తలను నమిరాడు.

భయపడుతూనే పొడి గొంతుకతో ఆమె అంది. "నాకు అయిదు వందల రూపాయలు కావాలి..."

గోపాలం ఆమెనుచూసి నవ్వాడు, ఆమెకు ఏమీ అర్థమవనేలేదు. ఆమె ఏం అడిగినా గోపాలం ఇచ్చేందుకు సిద్ధమేనని ఆమెకేం తెలుసు? గోపాలానికి యీ సంవత్సరం వచ్చిన లాభాల్లో ఆమె అడిగిన మొత్తం ఒక లెక్కలోది కాదు.

"ఇంతేనా! తీసుకో..." అని, ఐదువందల రూపాయిల నోట్లనూ ఆమెకిచ్చాడు. అడిగినప్పుడున్నంత ఉత్సాహం ఆమెలో తీసుకునేటప్పుడు లేదు. జంకుతో తీసుకుంది.

మరికొన్ని క్షణాలు గడిచాక గోపాలం వెళ్లేందుకు లేచి నిలబడ్డాడు. ఆమె వలవలా యేడ్వసాగింది.

"కన్నీరు కార్చుతావెందుకు సుందూ? వీలైతే మళ్ళీ వస్తాలే. నువ్వలా ఏడుస్తుంటే నేను వెళ్ళలేను."

ఆమె బలవంతాన దుఃఖాన్ని ఆపుకొని, లేని ఉత్సాహంతో "ఏడవను మీరు వెళ్లండి..." అంది.

గోపాలం బరువైన కాళ్ళను లాక్కుంటూ ముందుకు సాగాడు. తన దృక్పథంనుంచి మరుగుపడేదాకా గోపాలాన్ని చూసి, కన్నీటితోపాటే వెలువడే వేడినిట్టూర్పుల్ని భరిస్తూ మంచం మీద వాలింది అభాగ్య సుందరి!

9

మనస్సుకు శాంతి లేదు. మతి చెడ్డట్టుగావుంది. తండ్రి మరణంకన్నా ఎక్కువగా సుందరి అతన్ని బాధించసాగింది. మనశ్శాంతి కోసం అనేక వినోద ప్రదర్శనాల్ని చూశాడు. ఎన్నో పుస్తకాలు చదివాడు. అనేక విధాల ప్రయత్నించాడు... కాని అది అసాధ్యమైంది. సుందరి తన కళ్ళల్లో మెసులుతూన్నంతసేపూ అతనికి పిచ్చెక్కినట్టుండేది. ఇంత డబ్బు వున్నా తనుజీవిత మాధుర్యాన్ని అనుభవించలేకుండా చేయగలిగింది అబల అనబడే ఒక స్త్రీ!

మనస్సును స్వాధీనం చేసుకోలేక– సుందరికోసం వెళ్లాడు. ఇల్లు తాళం వేసివుంది.

పక్క భాగంలో వాళ్ళని అడిగాడు. "ఇల్లు ఖాళీ చేశారు" అన్నారు. "ఈ ఊళ్ళోనే ఉన్నారా?" అన్నాడు. "ఏమో మాకు తెలియదు.." అని సమాధానం.

ఎక్కడికో వెళ్ళిపొయ్యారు! ఎక్కడని తిరుగుతాడు? ఆ పట్టణమంతా ఎలా గాలిస్తాడు?

సుబ్బారావు పని చేస్తున్న కాఫీహోటల్‌కు వెళ్లి కనుక్కున్నాడు. "పదిహేనురోజుల క్రితమే అతను పని మానుకున్నాడు" అన్నారు.

ఎక్కడ వుందని వెదుకుతాడు? అసంభవం! నిరాశా, నిస్పృహలు పెచ్చుగా ఆవరించాయి. ఐనా పట్టణమంతా బండిలో తిరిగాడు కన్పిస్తుందేమోనని. ఎక్కడా కన్పించలేదు. తన విశ్వప్రయత్నం బూడిదలో పోసిన పన్నీరయింది! అతని జీవితంలో ఇంత పరివర్తనను తీసుకురాగల శక్తి సుందరిలో వుందని ఎవరనుకున్నారు?– నిరాశతో ఇల్లు జేరాడు.

చాలారోజుల వరకూ సుందరి విషయంలో గోపాలం బుర్ర చెడగొట్టుకున్నాడు. ఇలాటి దుర్భర జీవితం ఇకముందు సాగించటం ఎట్లాగా అనేది పెద్ద సమస్యయి కూర్చుంది.

చదువుకొని అనుభవమూ, విజ్ఞానమూ సంపాయించిన తనలాటి యువకుడు, కొన్నిరోజులపాటు తనతో స్నేహం చేసిన ఒక యువతి కోసం బాధపడటం చాలా శోచనీయాంశ మనుకుంటాడు. ఈ విషయంలో తననుతను సరిపెట్టుకొనేందుకు ప్రయత్నిస్తాడు. కాని ఆమె మళ్లీ జ్ఞాపకం వస్తుంది– దాంతో తిక్కతిరుగుతుంది. అసలు మానవ హృదయమే దుర్బలమైంది. అందుకు తనేం చేస్తాడు?

10

మానవ జీవితంలో "మరపు' అనేది మహోపకారం చేస్తుంది. ఏనాడో జరిగినదాన్ని పట్టుకు కూర్చోలేం. గోపాలం యీమార్పు చెందేందుకు మొదటి వాడు మాత్రం కాదు... ఆరేళ్ళు తిరిగిన కాలచక్రం సుందరి ఛాయనైనా అతని హృదయసీమలో లేకుండా కడిగేయగలిగింది. ఇప్పుడు అతను సాంఘిక జీవితంలో– సంసార రంగాన పడ్డాడు.

బాపట్లలో కోర్టు పని పూర్తిచేసుకొని తిరిగివెళ్తూ వుండగా– కుర్రవాడొకడు పరుగెత్తుకుంటూ వచ్చి గోపాలం చెయ్యిపట్టుకున్నాడు.

"ఏమిటీ?" అన్నాడు గోపాలం తీక్షణంగా.

"మా అమ్మ పిల్చుకురమ్మంటోంది–"

గోపాలానికి తెలిసినవాళ్లుకానీ, బంధువులు కానీ బాపట్లలో లేరు. మరి యీ కుర్రవాడి తల్లి ఎవరో అతనికి అర్థమవలేదు. ఒకవేళ కుర్రవాడు పొరపడ్డాడేమోనని అటూ ఇటూ చూశాడు. ఆ బజార్న ఇతర జనసంచారమే లేదు.

"రాండి..." అని హెచ్చరించి చెయ్యిపట్టుకొని లాగుతున్నాడు కుర్రవాడు.

"ఎక్కడ?"

కుర్రవాడు వేలుపెట్టి చూపుతూ, "ఆ ఇంట్లో" అన్నాడు.

"పద" అని కుర్రవాడితో నడక సాగించాడు.

ఇంట్లోకి ప్రవేశించగానే సుందరి ఎదురైంది. కొన్ని క్షణాలవరకూ అతను ఆమెను గుర్తించలేకపొయ్యాడు.

"మరిచిపొయ్యారా?" అంది ఆమె.

"లే-దు"

"అలా కూర్చోండి-"

గోపాలం కుర్చీలో కూలబడ్డాడు; ఆరు సంవత్సరాల నాటి సుందరేనా యీమె? రూపుమారింది, గొంతు మారింది. స్థితికూడా మారి వుంటుంది. కాని హృదయం మారలేదు. పూర్వపు రెండు నెల్ల జీవితమూ అతని కళ్ళ ముందు తిరిగింది. ఎంతో ఆనందాన్నిచ్చి- వియోగంలో తనను దాదాపు పిచ్చివాణ్ణిగా చెయ్యగలిగింది- యీపిచ్చి సుందరేనా? 'సుందూ! ఎంత మారిపొయ్యావ్!' అందామనుకొన్నాడు. కాని కళ్ళనీళ్ళు వచ్చాయ్. ఆమె చూడకుండా వొత్తుకున్నాడు.

సుందరికి కూడా ఆ దినాలు జ్ఞాపకమొచ్చాయ్. గోపాలంలో గొప్పమార్పేమీ రాలేదు. ఆమె అంతరాత్మఘోష కన్నీటిరూపం దాల్చింది. పక్కకు తిరిగి చీరకొంగుతో వొత్తుకుంది.

"ఇప్పుడు సుఖంగా వున్నావా సుందూ?"

"నా జీవితంలో సుఖమేమిటి? ఆ రోజులు వెనుకనే గడిచిపొయ్యాయ్." వొంచివున్న ఆమె ముఖంలోని భావమైతే అతనికి స్పష్టంగా తెలియకపోయినా, ఆమె దుఃఖిస్తోందన్న సంగతి అతను గ్రహించగలిగాడు.

"ఇప్పుడు ఎవరి దగ్గరుంటున్నావ్?" అన్నాడు. తనలాటివాడే ఎవరో ఆమెను జేరదీసి వుంటాడని.

"వారి దగ్గరే!"

"ఎవరూ?"

కొంచెం సిగ్గుపడుతూ అంది: "సుబ్బారావుగారు."

"వాడితో పోట్లాడావ్ కదూ?"

"లే- దు. వారు మా వారే!"

సుందరి సుబ్బారావు భార్యా! తనకా సంగతి తెలియదే! అతనికి గుండె ఆగినట్టయింది! ఐనా గంభీరంగానే ప్రశ్నించాడు; "నేను వెళ్ళాకనే పెళ్ళాడాడా!"

"లే-దు. అంతకు రెండేళ్ళ ముందే!"

ఆరి దౌర్భాగ్యుడా! అగ్నిసాక్షిగా పెళ్లాడిన భార్యని ఇతరుల దగ్గరకు పంపటమా? సుబ్బారావులాటి అధమాధముడు మచ్చుకైనా దొరుకుతాడని గోపాలం తలవలేదు! అతనిలో ఆవేదనాజ్వాలలు ప్రజ్వరిల్లసాగాయి.

"రాత్రికి వస్తారు- ఉండండి."

ఇంకా ఆ నీచుడి ముఖం చూడటమా! అసంభవం! నాప! కొరగానితృణం!... ఇంకొక్క అనుమానం అతనికి తీరాలి. "సుందూ! ఐదు వందలుకూడా వాడు అడగమన్నాడా?"

"ఔను."

ధనసంపాదనకేనా తన భార్య శీలాన్ని అడ్డం పెట్టింది! తనకే సుందరిలాటి భార్యవుంటే పువ్వుల్లోపెట్టి పూజించేవాడు! ఇంత ప్రపంచమూ భార్యను అగ్గిపెట్టిలాగా స్వేచ్ఛగా వాడుకుంటూన్నా గుడ్లు మిటకరించి చూస్తూకూర్చుంది! ఈ సంఘంలో ఒక్కరైనా యీ ఘోరాన్ని ప్రశ్నించలేకపొయ్యారు! పెళ్ళినాడు పెద్దలు ఆశీర్వదించి భార్యమీద ఇచ్చిన హక్కును వెలకట్టి అమ్మాడు! ఆమెనుగూర్చి అబద్ధమాడి - తనను మోసగించాడు! సుందరి తన భార్యని చెప్పినట్టయితే - ఆమె ముఖం చూసయినా తన డబ్బు ఇచ్చేవాడు! తన కోర్కెను ప్రజ్వలింపజేసేందుకు సుందరిని ఎరగా ఉపయోగించాడు. సంపాదనకోసం భర్తను కాదనలేక తన మానాన్ని అమ్మేందుకు సిద్ధపడ్డది - పిచ్చి సుందరి! ఒక జీవి నలగటంవల్ల వచ్చే ఆనందాన్ని రెండోజీవి అనుభవిస్తూన్న యీ లోకంలో ఇంకెన్నెన్ని వింతలున్నయ్యో?

విస్తుపోయి చూస్తూన్న గోపాలాన్ని చూసి ఆమె అంది. "ఇది మీకు ఆశ్చర్యకరంగా ఉండొచ్చు. నేను ఆయన కోసమే ఇంతపనీ చేశాననుకోకండి, నేనుకూడా మిమ్మల్ని వాంఛించాను. కాని నేనుకూడా ఒక విధంగా మిమ్మల్ని మోసమే చేశాను - క్షమించండి-"

కన్నీరు కారుస్తూన్న సుందరిని చూసి గోపాలానికి జాలి కలిగింది. ఆమె తన జీవితంలో ఒకసారి ప్రియబాంధవైంది !

"ఇందులో క్షమించేందుకు యేమీలేదు సుందూ !"

అంతా మరిచిపోదామని గోపాలం ఆత్మతో పోట్లాడుతున్నాడు. కాస్త ఆగి ఆమె అంది, "కుర్రవాడు ఎవరో తెలుసునా?"

ఇందాక కుర్రవాడి మాటల్ని ఆధారం చేసుకొని గోపాలం అన్నాడు: "నీ కొడుకు - కాదూ?"

"ఔను. కాని వాణ్ని-మీవల్లనే కన్నాను" అంది ఆమె చాలా సిగ్గుపడుతూ. ఎదుటవున్న నిలువుటద్దంలో కన్పించే తన పాపకూ కుర్రవాడికీ చాలాపోలికలున్నయ్.

కుర్రవాణ్ని దగ్గరకు లాక్కుని "నీ పేరేమిటమ్మా?" అని అడిగాడు.

వాడు బెదురుతూ, "గోపాలం" అన్నాడు. ఆమె నవ్వుతూ అంది, "మీ జ్ఞాపకార్థం పెట్టిన పేరు -"

"నా కొడుకు - నా కొడుకు" అని గొణుగుతూ గోపాలం కళ్ళనీళ్ళు తుడుచుకొన్నాడు.

– జనవరి, *1940*

మద్రాసు నుండి వెలువడే 'చిత్రగుప్త' పక్షపత్రికలో 'నా కొడుకు' అనే పేరుతో సీరియల్‌గా 1-3-1940లో ప్రారంభమయింది.

ఈ పుస్తక ప్రచురణ రెండవ ప్రపంచ యుద్ధం సమయంలో జరిగింది. అప్పట్లో పేపరు కొరత కారణంగా పేపర్ కోసం ప్రభుత్వ అనుమతి కావలసి వచ్చింది. ఆ ప్రభుత్వం ఇచ్చిన నెం. G. 96/9-47.